

Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Is-Sitt Awla)

8 ta' Ottubru 2020*

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Protezzjoni tal-konsumaturi – Direttiva 2011/83/UE – Punt 11 tal-Artikolu 2, Artikolu 14(3) u Artikolu 16(m) – Kuntratt mill-bogħod – Provvista ta' kontenut diġitali u ta' servizzi diġitali – Dritt ta' rtirar – Obbligi tal-konsumatur f'każ ta' rtirar – Determinazzjoni tal-ammont li għandu jithallas mill-konsumatur għas-servizzi pprovduti qabel l-eżerċizzju tad-dritt ta' rtirar – Eċċezzjoni għad-dritt ta'rtirar f'każ ta' provvista ta' kontenut diġitali”

Fil-Kawża C-641/19,

li għandha bhala sugġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Amtsgericht Hamburg (il-Qorti Distrettwali ta' Hamburg, il-Ġermanja), permezz ta' deċiżjoni tat-23 ta' Awwissu 2019, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fit-30 ta' Awwissu 2019, fil-proċedura

EU

vs

PE Digital GmbH

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Is-Sitt Awla),

komposta minn C. Toader, li qiegħda taġixxi bhala President tal-Awla, M. Safjan (Relatur) u N. Jääskinen, Imħallfin,

Avukat Ġenerali: H. Saugmandsgaard Øe,

Reġistratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-proċedura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

- għal EU, minn T. Meier-Bading, Rechtsanwalt,
- għal PE Digital GmbH, minn C. Rohnke, Rechtsanwalt,
- għall-Gvern Belġjan, minn P. Cottin u S. Baeyens, bhala aġenti,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn B.-R. Killmann u C. Valero, bhala aġenti,

wara li rat id-deċiżjoni, meħuda wara li nstema' l-Avukat Ġenerali, li l-kawża tinqata' mingħajr konkluzjonijiet,

* Lingwa tal-kawża: il-Ġermaniż.

tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpetazzjoni tal-punt 11 tal-Artikolu 2, tal-Artikolu 14(3) kif ukoll tal-Artikolu 16(m) tad-Direttiva 2011/83/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2011 dwar drittijiet tal-konsumatur, li temenda d-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE u d-Direttiva 1999/44/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li thassar id-Direttiva tal-Kunsill 85/577/KEE u d-Direttiva 97/7/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU 2011, L 304, p. 64).
- 2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' tilwima bejn EU, bħala konsumatur, u PE Digital GmbH rigward l-ammont dovut lil din tal-aħħar wara l-eżerċizzju, minn EU, tad-dritt li tirtira mill-kuntratt konkluz ma' din il-kumpanija.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

- 3 Il-premessi 4, 19 u 50 tad-Direttiva 2011/83 jipprevedu:

“(4) [...] L-armonizzazzjoni ta' ċerti aspetti tal- kuntratti tal-konsumatur mill-bogħod [...] hija meħtieġa għall-promozzjoni ta' suq intern realment tal-konsumatur li jsib l-aħjar bilanċ bejn livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumatur u l- kompetittività tal-impriżi, filwaqt li jiżgura r-rispett għall-prinċipju ta' sussidjarjetà.

[...]

(19) Kontenut diġitali tfisser id-*data* oġġetta u fornuta f'forma diġitali, bħall-programmi tal-kompjuter, applikazzjonijiet, logħob, vidjos jew testi indipendentement minn jekk humiex aċċessibbli permezz ta' tniżżil, jew streaming, minn mezz tangibbli jew permezz ta' kwalunkwe mezz ieħor. Il-kuntratti għall-forniment ta' kontenut diġitali għandhom jidhlu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id- Direttiva. [...] [I]l-kuntratti dwar il-kontenut diġitali li mhux furnut b'mezz tangibbli ma għandhom ikunu klassifikati, għall-fini ta' din id-Direttiva, la bħala kuntratti ta' bejgħ u lanqas kuntratti ta' servizz. Għall-kuntratti bħal dawn, il-konsumatur għandu jkollu d-dritt ta' reċess [rtirar] sakemm ma jkunx ta l-kunsens tiegħu għall-bidu tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt matul il-perjodu ta' reċess [rtirar] u rrikonoxxa li, b'konsegwenza ta' dan, se jitlef id- dritt ta' reċess [rtirar] mill-kuntratt. [...]

[...]

(50) Minn naħa, il-konsumatur għandu jibbenefika mid-dritt tiegħu ta' reċess [rtirar] anki fil-każ li fih talab il-forniment tas- servizzi qabel it-tmiem tal-perjodu ta' reċess [rtirar]. Min-naħa l- oħra, jekk il-konsumatur jeżerċita d-dritt ta' reċess [rtirar], il- kummerċjant għandu jkun assigurat li se jithallas adegwatament għas-servizz furnut. Il-kalkolu tal-ammont proporzjonali għandu jkun ibbażat fuq il-prezz maqbul fil-kuntratt sakemm il-konsumatur juri li l-prezz totali stess huwa sproporzjonat, u f'dan il-każ l-ammont li għandu jithallas jiġi kkalkolat abbażi tal-valur tas-suq tas-servizz li ġie furnut. Il-valur tas-suq għandu jkun definit permezz ta' tqabbil mal-prezz ta' servizz ekwivalenti mogħti minn kummerċjanti oħrajn fid-data ta' konkluzjoni tal-kuntratt. Għaldaqstant, il-konsumatur għandu jitlob l-eżekuzzjoni tas-servizzi qabel it-tmiem tal-perjodu ta' reċess [rtirar] billi jagħmel din it-talba esplicitament u, fil-każ ta' kuntratti lil hinn mill-post

tan-negozju, fuq mezz li jservi għal żmien twil. Bl-istess mod, il-kummerċjant għandu jinforma lill-konsumatur, fuq mezz li jservi għal żmien twil, bi kwalunkwe obbligu ta' hlaas tal-ispejjeż proporzjonali korrispondenti għas-servizzi diġà furnuti. [...]"

- 4 Skont l-Artikolu 2 ta' din id-direttiva, intitolat "Definizzjonijiet":

"Għall-għan ta' din id-Direttiva, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

[...]

- 6) 'kuntratt ta' servizz' tfisser kwalunkwe kuntratt li mhuwiex kuntratt ta' bejgħ li abbażi tiegħu l-kummerċjant iforni jew jimpenja ruħu li jforni servizz lill-konsumatur u l-konsumatur iħallas jew jimpenja ruħu li jħallas il-prezz ta' dan;

[...]

- 11) 'kontenut diġitali' tfisser *data* ogġetta u fornuta f'format diġitali;

[...]"

- 5 L-Artikolu 7 tal-imsemmija direttiva, intitolat "Rekwiziti formali għal kuntratti lil hinn mill-post tan-negozju", jipprevedi, fit-tielet paragrafu tiegħu:

"Fejn konsumatur irid li l-għoti tas-servizzi jew il-provvista ta' ilma, gass, elettriku, meta mhumix għall-bejgħ f'volum limitat jew fi kwantità fissa, jew it-tishin distrettwali jibda matul il-perjodu ta' reċess [rtirar] previst mill-Artikolu 9(2), il-kummerċjant għandu jesiġi li l-konsumatur jagħmel din it-talba espliċita fuq mezz li jservi għal żmien twil."

- 6 L-Artikolu 9 tal-istess direttiva, intitolat "Dritt ta' reċess" [rtirar], jipprevedi, fl-ewwel paragrafu tiegħu:

"Hlief fejn japplikaw l-eċċezzjonijiet previsti fl-Artikolu 16, il-konsumatur għandu jkollu perjodu ta' 14-il jum biex jirreċedi minn kuntratt mill-bogħod jew lil hinn mill-post tan-negozju, mingħajr ma jagħti raġuni, u mingħajr ma jgarrab spejjeż differenti minn dawk previsti fl-Artikolu 13(2) u l-Artikolu 14."

- 7 L-Artikolu 14 tad-Direttiva 2011/83, intitolat "Obbligi tal-konsumatur f'każ ta' reċess [rtirar]", jipprevedi:

"[...]

3. Jekk konsumatur jeżerċita d-dritt ta' reċess [rtirar] wara li jkun għamel talba f'konformità mal-Artikolu 7(3), jew mal-Artikolu 8(8), il-konsumatur għandu jħallas lill-kummerċjant ammont proporzjonali għal kemm ġie furnut sal-mument li fih il-konsumatur ikun informa lill-kummerċjant bl-eżerċizzju tad-dritt ta' reċess [rtirar], meta mqabbel mal-kopertura totali tal-kuntratt. L-ammont proporzjonali li l-konsumatur għandu jħallas lill-kummerċjant huwa kkalkolat fuq il-bażi tal-prezz totali maqbul fil-kuntratt. Jekk dan il-prezz totali huwa eċċessiv, l-ammont proporzjonali għandu jkun ikkalkolat fuq il-bażi tal-valur tas-suq ta' dak li ġie furnut.

4. Il-konsumatur ma għandu jehel l-ebda spiża għal:

- a) twettiq ta' servizzi, jew il-provvista ta' ilma, gass u elettriku, meta mhum iex għall-bejgħ f'volum limitat jew fi kwantità fissa, jew it-tishin distrettwali, mpletament jew parzjalment, matul il-perjodu ta' reċess [rtirar], meta:
 - i) il-kummerċjant naqas milli jipprovdi l-informazzjoni f'konformità mal-Artikolu 6(1), punti (h) u (j); jew
 - ii) il-kummerċjant ma talabx espressament li l-eżekuzzjoni tibda matul il-perjodu ta' reċess [rtirar] f'konformità mal-Artikolu 7(3) u mal-Artikolu 8(8); jew
- b) il-provvista, kompetament jew parzjalment, tal-kontenut diġitali li mhuwiex fornuta fuq mezz tangibbli meta:
 - i) il-konsumatur ma jkunx ta l-kunsens espress tiegħu rigward il-bidu tal-eżekuzzjoni qabel it-tmiem tal-perjodu tal-14-il jum li hemm riferiment għalih fl-Artikolu 9,
 - ii) il-konsumatur ma rrikonoxxiex li huwa jitlef id-dritt ta' reċess [rtirar] tiegħu meta jagħti l-kunsens tiegħu; jew
 - iii) il-kummerċjant naqas milli jipprovdi l-konferma f'konformità mal-Artikolu 7(2) jew l-Artikolu 8(7).

[...]

- 8 Skont l-Artikolu 16 ta' din id-direttiva, intitolat "Eżekuzzjonijiet mid-dritt ta' reċess" [rtirar]:

"L-Istati Membri ma għandhomx jipprevedu d-dritt ta' reċess [rtirar] stabbilit fl-Artikolu 9 sa 15 għall-kuntratti mill-bogħod u lil hinn mill-post tan-negozju fir-rigward ta' dan li ġej:

[...]

- m) il-forniment ta' kontenut diġitali permezz ta' mezz mhux tangibbli jekk l-eżekuzzjoni tkun bdiet bil-kunsens espress preċedenti tal-konsumatur u bil-konferma tiegħu li b' dan jitlef id-dritt tiegħu ta' reċess [rtirar]."

Id-dritt Ġermaniż

- 9 L-Artikolu 312f(3) tal-Bürgerliches Gesetzbuch (il-Kodiċi Ċivili, iktar 'il quddiem il-"BGB") jiddefinixxi l-kontenut diġitali bħala "id-data li ma tinsabx fuq mezz tangibbli, li hija prodotta u pprovduta f'format diġitali".
- 10 L-Artikolu 356 tal-BGB, intitolat "Dritt ta' rtirar fir-rigward ta' kuntratti konklużi lil hinn mill-post tan-negozju u kuntratti mill-bogħod", jipprovdi, fil-ħames paragrafu tiegħu:

"Fir-rigward ta' kuntratt li jirrigwarda l-provvista ta' kontenut diġitali li ma jinsabx f'mezz tangibbli, id-dritt ta' rtirar jintemm ukoll jekk il-kummerċjant ikun beda jeżegwixxi l-kuntratt, filwaqt li l-konsumatur

- 1. ikun ta l-kunsens speċifiku tiegħu sabiex il-kummerċjant jibda jeżegwixxi l-kuntratt qabel it-tmiem tat-terminu għal irtirar, u
- 2. ikun ikkonferma li ha konjizzjoni tal-fatt li, billi jagħti l-kunsens tiegħu, huwa jitlef id-dritt ta' rtirar tiegħu fil-mument tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt."

- 11 L-Artikolu 357 tal-BGB jipprovdi, fit-tmien u fid-disa' paragrafu tiegħu:

“(8) Meta l-konsumatur jirtira minn kuntratt għal provvista ta' servizzi jew għal provvista ta' ilma, ta' gass jew ta' elettriku li jirrigwarda kwantitajiet mhux determinati jew volum mhux iddefinit jew provvista ta' tishin urban, il-konsumatur għandu jhallas kumpens għas-servizz ipprovdut sal-irtirar, meta l-konsumatur ikun espressament talab lill-kummerċjant sabiex jibda jwettaq is-servizz qabel it-tmien tat-terminu għal irtirar. Id-dritt li jirriżulta mill-ewwel sentenza jeżisti biss jekk il-kummerċjant ikun informa lill-konsumatur fir-regoli, b'mod konformi mal-punti 1 sa 3 tal-ewwel sentenza tat-tieni paragrafu tal-ewwel taqsima tal-Artikolu 246a tal-Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (il-Liġi li Tintroduci l-Kodiċi Ċivili). Fir-rigward ta' kuntratti konklużi lil hinn mill-post tan-negozju, id-dritt li jirriżulta mill-ewwel sentenza jeżisti biss jekk il-konsumatur ikun ittrażmetta x-xewqa tiegħu, fis-sens tal-ewwel sentenza, fuq mezz li jservi għal żmien twil. Fil-kalkolu tal-kumpens għas-servizz, wiehed għandu jibbaża ruhu fuq il-prezz totali miftiehem. Jekk il-prezz totali miftiehem huwa eċċessivament għoli, il-kumpens għas-servizz għandu jiġi kkalkolat abbażi tal-valur tas-suq tas-servizz ipprovdut.

(9) Jekk il-konsumatur jirtira minn kuntratt li jirrigwarda l-provvista ta' kontenut diġitali li ma jkunx jinsab fuq mezz taṅġibbli, huwa ma jkunx obligat iħallas kumpens għas-servizz.”

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

- 12 PE Digital, kumpannija li s-sede tagħha tinsab fil-Ġermanja, topera s-sit internet tal-appuntamenti “Parship” (www.parship.de). Hija tipproponi lill-utenti tagħha żewġ tipi ta' shubija, jiġifieri s-shubija bażika bla hla, li tippermetti li jiġu kkuntattjati utenti oħra b'mod ristrett hafna u s-shubija msejha “premium”, bi hla, għal tul ta' 6, 12 jew 24 xahar. Din is-shubija tal-aħħar tippermetti lill-utenti li jikkuntattjaw, matul it-tul tas-shubija tagħhom, il-membri l-oħra kollha “premium”, jiġifieri iktar minn 186 000 utent fil-Ġermanja, u li jiskambjaw informazzjoni u xbiha magħhom.
- 13 Is-shubija “premium” tinkludi b'mod partikolari l-garanzija msejha “ta' kuntatt”, li tiżgura l-istabbiliment ta' ċertu numru ta' kuntatti ma' utenti oħra. Għalhekk hija kkunsidrata bħala kuntatt kull twegiba moqrija mill-utent ikkonċernat, li ssegwi messagg mibgħut minnu, kif ukoll kull messagg irċevut minn dan l-utent, li wara dan huwa jkun qara u skambja minn tal-inqas żewġ messaggi ma' utent ieħor.
- 14 Bħala medja, 31.3 messagg jintbagħat u jiġi rċevut matul l-ewwel ġimgħa tal-perijodu ta' shubija “premium”, 8.9 messaggi matul it-tieni ġimgħa, 6.1 messaggi matul it-tielet ġimgħa, 5.1 messaggi matul ir-raba' ġimgħa, u inqas minn 5 messaggi mill-ħames ġimgħa.
- 15 Kull membru jibbenefika, immedjatament wara l-iskrizzjoni tiegħu, mill-komunikazzjoni awtomatika ta' għażla ta' proposti ta' appuntamenti fl-istess Land, stabbilita permezz ta' test ta' personalità ta' madwar 30 minuta li jirrigwarda l-kwalitajiet, id-drawwiet u ċ-ċentri ta' interess rilevanti fil-qasam tal-appuntamenti. Fil-kuntest ta' shubija “premium” ta' 12-il xahar, din l-għażla diġà tikkorrispondi għal madwar in-nofs tal-proposti kollha ta' appuntamenti rċevuti mill-membri matul it-tul tal-kuntratt konkluż. L-algorizmu dwar it-test tal-personalità nħoloq u ġie żviluppat taħt id-direzzjoni ta' psikologu ggradwat. Il-membri “premium” jirċievu r-riżultat ta' dan it-test imwettaq permezz tal-kompjuter, fil-forma ta' “rapport ta' evalwazzjoni tal-personalità” ta' 50 paġna, li l-membri “bażiċi” jistgħu jakkwistaw bi hla, bħala servizz parzjali.
- 16 Fl-4 ta' Novembru 2018, EU, bħala konsumatur, ikkonkludiet kuntratt ta' shubija “premium” ma' PE Digital għal tul ta' 12-il xahar, għall-prezz ta' EUR 523.95 (iktar 'il quddiem il-“kuntratt inkwistjoni”). Dan il-prezz kien iktar minn darbtejn oġġa minn dak li PE Digital kienet tiffattura lil uħud mill-utenti l-oħra tagħha għal kuntratt tal-istess tul konkluż matul l-istess sena. PE Digital, b'mod konformi mar-rekwiziti li jinsabu fil-punti 1 u 3 tal-ewwel sentenza tat-tieni paragrafu

tal-ewwel taqsimu tal-Artikolu 246a tal-Liġi li Tintroduci l-Kodiċi Ċivili, informat lil EU dwar id-dritt ta' rtirar tagħha u din tal-aħħar ikkonfermat lil PE Digital li hija kellha tibda ttipprovdi s-servizz previst mill-imsemmi kuntratt qabel l-iskadenza tat-terminu ta' rtirar.

- 17 Peress li EU kienet irtirat mill-kuntratt inkwistjoni fit-8 ta' Novembru 2018, PE Digital iffatturatilha ammont totali ta' EUR 392.96 bħala kumpens għas-servizz.
- 18 Permezz ta' rikors ipprezentat quddiem l-Amtsgericht Hamburg (il-Qorti Distrettwali ta' Hamburg, il-Ġermanja), EU talbet ir-rimbors tal-ħlasijiet kollha magħmula lil PE Digital.
- 19 Filwaqt li tibbaża ruħha fuq id-dokument ta' gwida tal-Kummissjoni Ewropea dwar id-Direttiva 2011/83 redatt fix-xahar ta' Ġunju 2014, b'mod partikolari fuq il-punt 6.5.1 tiegħu, dwar l-Artikolu 14(3) ta' din id-direttiva, il-qorti tar-rinviju tqis li, meta s-servizz globali jinkludi servizzi parzjali distinti, li, b'mod konformi mal-kuntratt, ma humiex kollha pprovduti simultanjament, għandu jittiehed inkunsiderazzjoni t-tul ta' kull wiehied minn dawn is-servizzi parzjali għall-kalkolu tal-ammont tar-remunerazzjoni dovuta lill-kummerċjant.
- 20 Fir-rigward tal-kalkolu tal-"ammont proporzjonali għal kemm gie fornut sal-mument li fih il-konsumatur ikun informa lill-kummerċjant bl-eżerċizzju tad-dritt ta' reċess [rtirar], meta mqabbel mal-kopertura totali tal-kuntratt", fis-sens tal-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83, il-qorti tar-rinviju għandha l-intenzjoni li tiegħu inkunsiderazzjoni mhux biss is-servizz ipprovdut mill-kummerċjant, iżda wkoll il-valur tas-servizz imwettaq, li minnu bbenefika l-konsumatur.
- 21 Skont il-qorti tar-rinviju, ir-remunerazzjoni li l-konsumatur huwa obligat iħallas lill-kummerċjant f'każ ta' rtirar mill-kuntratt konkluz, b'mod konformi mal-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83 u mal-Artikolu 357(8) tal-BGB, għandha tiġi kkalkolata, fl-ewwel lok, billi tiġi stabbilita distinzjoni bejn is-servizzi parzjali differenti previsti mill-kuntratt. Fit-tieni lok, għandu jiġi ddefinit il-prezz tas-servizzi parzjali differenti billi jittiehed inkunsiderazzjoni l-valur tagħhom għall-konsumatur medju, fid-dawl tal-għan tal-imsemmi kuntratt, billi jsir riferiment għall-istatistiċi relatati mal-aġir tal-konsumaturi. Fit-tielet lok, għandhom jiġu kkalkolati l-elementi tal-ammont li għandu jithallas għas-servizzi parzjali differenti, fir-rigward, minn naħa, tal-volum tas-servizzi parzjali diġà pprovduti u, min-naħa l-oħra, tal-valur tas-servizzi mwettqa. Fir-raba' lok, iż-żieda tal-ammonti kkalkolati b'dan il-mod twassal għas-somma totali dovuta mill-konsumatur.
- 22 F'dan ir-rigward, it-trażmissjoni tar-rapport ta' evalwazzjoni tal-personalità fil-bidu tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt inkwistjoni tista' madankollu tiġi kklassifikata, inkwantu servizz parzjali distint, bħala provvista ta' kontenut diġitali mhux ipprovdut fuq mezz tangibbli, li jwassal għall-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet derogatorji li jinsabu fl-Artikolu 14(4)(b)(ii) u fl-Artikolu 16(m) tad-Direttiva 2011/83, kif ukoll fl-Artikolu 356(5) u fl-Artikolu 357(9) tal-BGB.
- 23 Madankollu, din l-interpretazzjoni twassal sabiex il-konsumatur jiġi rrifjutat id-dritt li jirtira mill-kuntratt u għalhekk tippregudika d-drittijiet tiegħu.
- 24 Barra minn hekk, billi tirreferi għall-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83, moqri fid-dawl tal-premessa 50 tagħha, il-qorti tar-rinviju tqis li prezz totali li huwa d-doppju ta' dak iffatturat lill-utenti l-oħra, għall-istess servizz, ma huwiex "eċċessiv", fis-sens ta' din id-dispożizzjoni, sakemm ma jilhaqx il-valur tas-suq tas-servizz ipprovdut jew jekk jaqbeż dan il-valur tas-suq bi ftit biss.
- 25 F'dawn iċ-ċirkustanzi, l-Amtsgericht Hamburg (il-Qorti Distrettwali ta' Hamburg) iddeċidiet li tissospendi l-proċeduri u li tagħmel id-domandi preliminari li ġejjin lill-Qorti tal-Ġustizzja:

"1) L-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83[...] għandu jiġi interpretat fis-sens li l-"ammont" li għandu jithallas mill-konsumatur li huwa "proporzjonali għal kemm gie fornut sal-mument li fih il-konsumatur ikun informa lill-kummerċjant bl-eżerċizzju tad-dritt ta' reċess [rtirar], meta

mqabbel mal-kopertura totali tal-kuntratt”, fil-każ ta’ kuntratt li skont il-kontenut tiegħu ma huwiex servizz uniformi li huwa dovut, iżda servizz globali li jikkonsisti f’diversi servizzi parzjali, jiġi kkalkolat purament fuq bażi ta’ *pro rata temporis*, meta għalkemm il-konsumatur ikun hallas *pro rata temporis* għas-servizz globali madankollu s-servizzi parzjali ma twettqux bl-istess heffa?

- 2) L-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83 għandu jiġi interpretat fis-sens li l-“ammont” li għandu jithallas mill-konsumatur li huwa “proporzjonali għal kemm ġie fornut sal-mument li fih il-konsumatur ikun informa lill-kummerċjant bl-eżerċizzju tad-dritt ta’ reċess, meta mqabbel mal-kopertura totali tal-kuntratt”, għandu wkoll jiġi kkalkolat purament fuq bażi ta’ *pro rata temporis* anki jekk servizz (parzjali) ġie pprovdut kontinwament, iżda għandu valur oġġettiv jew inqas għall-konsumatur fil-bidu tal-perijodu tal-kuntratt?
- 3) Il-punt 11 tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2011/83 u l-punt 1 tal-Artikolu 2 tad-Direttiva (UE) 2019/770 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta’ Mejju 2019 dwar ċerti aspetti li jikkonċernaw il-kuntratti għall-provvista ta’ kontenut diġitali u ta’ servizzi diġitali (ĠU 2019, L 136, p. 1, rettifika fil-ĠU 2019, L 305, p. 60) għandhom jiġu interpretati fis-sens li tali fajls għandhom ukoll “kontenut diġitali” fis-sens tal-punt 11 tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2011/83 u l-punt 1 tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2019/770 li jistgħu jiġu ppreżentati bħala parti minn servizz li huwa fuq kollox meqjus bħala “servizz diġitali” fis-sens tal-punt 2 tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2019/770, bir-riżultat li l-operatur jista’ jtemm id-dritt ta’ reċess skont l-Artikolu 16(m) tad-Direttiva 2011/83 fir-rigward tal-eżekuzzjoni parzjali, iżda l-konsumatur, fil-każ li l-operatur ma jagħmilx hekk, jista’ jtermina l-kuntratt kollu mingħajr ma jkollu għalfejn iħallas ebda kumpens għal dan is-servizz parzjali permezz tal-Artikolu 14(4)(b)(ii) tad-Direttiva 2011/83?
- 4) Fid-dawl tal-premessa 50 tad-Direttiva 2011/83, l-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83 għandu jiġi interpretat fis-sens li l-prezz totali miftiehem kuntrattwalment għal servizz fis-sens tat-tielet sentenza tal-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83 huwa “eċċessiv” jekk huwa kunsiderevolment oġġettiv mill-prezz totali miftiehem ma’ konsumatur ieħor għal servizz b’kontenut identiku pprovdut mill-istess operatur għall-istess perijodu ta’ kuntratt u dan ukoll fil-kuntest tal-istess kundizzjonijiet generali?”

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel u t-tieni domanda

- 26 Permezz tal-ewwel u tat-tieni domanda tagħha, li għandhom jiġu eżaminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83 għandux jiġi interpretat fis-sens li, sabiex jiġi stabbilit l-ammont proporzjonali li għandu jithallas mill-konsumatur lill-kummerċjant meta dan il-konsumatur ikun espressament talab li l-eżekuzzjoni tal-kuntratt konkluz tibda matul it-terminu ta’ rtirar u jirtira minn dan il-kuntratt, għandu jittiehed inkunsiderazzjoni l-prezz miftiehem fl-imsemmi kuntratt għas-servizzi kollha previsti minnu u li jiġi kkalkolat l-ammont dovut *pro rata temporis*, jew jekk għandhiex tittiehed inkunsiderazzjoni ċ-ċirkustanza li wiehed mis-servizzi li huwa s-sugġett tal-kuntratt kien ġie pprovdut lill-konsumatur kollu kemm hu qabel l-irtirar tiegħu.
- 27 F’dan ir-rigward, għandu jifakkar li, skont l-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83, meta l-konsumatur li jkun talab lill-kummerċjant li l-eżekuzzjoni tal-kuntratt tibda qabel ma jiskadi t-terminu ta’ rtirar jeżerċita d-dritt ta’ rtirar tiegħu f’dan il-kuntest, huwa obligat iħallas lil dan il-kummerċjant “ammont proporzjonali għal kemm ġie fornut sal-mument li fih il-konsumatur ikun informa lill-kummerċjant bl-eżerċizzju tad-dritt ta’ reċess [irkupru], meta mqabbel mal-kopertura totali tal-kuntratt”. Din id-dispożizzjoni tippreċiża wkoll li “[l]-ammont proporzjonali li l-konsumatur għandu jhallas [...] huwa kkalkolat fuq il-bażi tal-prezz totali maqbul fil-kuntratt”.

- 28 L-ammont proporzjonali li għandu jithallas mill-konsumatur b'mod konformi mal-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83 għandu jiġi kkalkolat, bħala prinċipju, billi jittiehdu inkunsiderazzjoni s-servizzi kollha li huma s-suġġett tal-kuntratt, jiġifieri s-servizz prinċipali u s-servizzi aċċessarji neċessarji sabiex jiġi żgurat dan is-servizz prinċipali. Fil-fatt, meta l-partijiet fil-kuntratt jipprevedu prezz għas-servizzi pprovduti, dan il-prezz jikkorrispondi, bħala prinċipju, għal dawn is-servizzi kollha, kemm prinċipali kif ukoll aċċessarji.
- 29 Huwa biss fil-każ fejn il-kuntratt jipprevedi espressament li servizz wieħed jew iktar jiġu pprovduti integralment mill-bidu tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt, b'mod distint, bi prezz li għandu jithallas separatament, li l-konsumatur jista' jiddeċiedi b'mod utli jekk għandux jitlob espressament, b'mod konformi mal-Artikolu 7(3) tad-Direttiva 2011/83, li l-kummerċjant jibda jwettaq il-provvista ta' servizz matul it-terminu għall-eżerċizzju tad-dritt ta' rtirar. Huwa għalhekk biss f'tali każ li għandu jittiehed inkunsiderazzjoni l-prezz kollu previst għal tali servizz fil-kalkolu tal-ammont dovut lill-kummerċjant skont l-Artikolu 14(3) ta' din id-direttiva.
- 30 L-interpretazzjoni adottata fil-punti 28 u 29 ta' din is-sentenza tikkorrispondi għall-għan, stabbilit fil-premessa 4 tad-Direttiva 2011/83, li jikkonsisti li jiġi żgurat ekwilibriju ġust bejn livell għoli ta' protezzjoni tal-konsumaturi u l-kompetittività tal-imprizi (ara, b'analogija, is-sentenzi tat-23 ta' Jannar 2019, Walbusch Walter Busch, C-430/17, EU:C:2019:47, punt 41; tas-27 ta' Marzu 2019, slewo, C-681/17, EU:C:2019:255, punt 39, kif ukoll tal-10 ta' Lulju 2019, Amazon EU, C-649/17, EU:C:2019:576, punt 44).
- 31 Issa, f'dan il-każ, il-kuntratt inkwistjoni ma kienx jipprevedi prezz separat għal kwalunkwe servizz li jista' jitqies bħala separabbli mis-servizz prinċipali previst minn dan il-kuntratt.
- 32 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti, l-ewwel u t-tieni domanda għandhom jiġu risposti li l-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83 għandu jiġi interpretat fis-sens li, sabiex jiġi stabbilit l-ammont proporzjonali li għandu jithallas mill-konsumatur lill-kummerċjant meta dan il-konsumatur ikun espressament talab li l-eżekuzzjoni tal-kuntratt konkluz tibda matul it-terminu ta' rtirar u jirtira minn dan il-kuntratt, għandu, bħala prinċipju, jittiehed inkunsiderazzjoni l-prezz miftiehem fl-imsemmi kuntratt għas-servizzi kollha li huma s-suġġett tal-istess kuntratt u li jiġi kkalkolat l-ammont dovut *pro rata temporis*. Huwa biss fil-każ fejn il-kuntratt konkluz jipprevedi espressament li servizz wieħed jew iktar huma pprovduti integralment mill-bidu tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt, b'mod distint, bi prezz li għandu jithallas separatament, li għandu jittiehed inkunsiderazzjoni l-prezz kollu previst għal tali servizz fil-kalkolu tal-ammont dovut lill-kummerċjant skont l-Artikolu 14(3) ta' din id-direttiva.

Fuq ir-raba' domanda

- 33 Permezz tar-raba' domanda tagħha, li għandha tiġi eżaminata fit-tieni lok, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, liema huma l-kriterji li għandhom jiġu applikati għall-finijiet tal-evalwazzjoni ta' jekk il-prezz totali huwiex eċċessiv, fis-sens tal-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83.
- 34 F'dan ir-rigward, għandu jittfakkar li, b'mod konformi ma' din id-dispożizzjoni, "[j]ekk dan il-prezz totali huwa eċċessiv, l-ammont proporzjonali għandu jkun ikkalkolat fuq il-bażi tal-valur tas-suq ta' dak li ġie furnut".
- 35 L-imsemmija dispożizzjoni għandha tiġi interpretata fid-dawl tal-premessa 50 tad-Direttiva 2011/83, li tiddikjara li l-valur tas-suq għandu jiġi ddefinit billi jitqabbel il-prezz ta' servizz ekwivalenti pprovdut minn kummerċjanti oħra fil-mument tal-konkluzjoni tal-kuntratt.

- 36 Isegwi li ċ-ċirkustanzi kollha relatati mal-valur tas-suq tas-servizz ipprovdut huma rilevanti sabiex tiġi evalwata n-natura possibbilment eċċessiva tal-prezz totali, jiġifieri l-paragun kemm mal-prezz mitlub mill-kummerċjant ikkonċernat lil konsumaturi oħra fl-istess kundizzjonijiet kif ukoll mal-prezz ta' servizz ekwivalenti pprovdut minn kummerċjanti oħra.
- 37 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti, ir-raba' domanda għandha tiġi risposta li l-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83, moqri fid-dawl tal-premessa 50 tagħha, għandu jiġi interpretat fis-sens li, sabiex jiġi evalwat jekk il-prezz totali huwiex eċċessiv, fis-sens ta' din id-dispożizzjoni, għandu jittiehed inkunsiderazzjoni l-prezz tas-servizz offrut mill-kummerċjant ikkonċernat lil konsumaturi oħra taħt l-istess kundizzjonijiet kif ukoll dak tas-servizz ekwivalenti pprovdut minn kummerċjanti oħra fil-mument tal-konklużjoni tal-kuntratt.

Fuq it-tielet domanda

- 38 Permezz tat-tielet domanda tagħha, li għandha tiġi eżaminata fl-aħħar lok, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, liema hija l-konsegwenza li għandha tinsilet, għall-finijiet tad-determinazzjoni tal-ammont li għandu jithallas lill-kummerċjant mill-konsumatur, b'mod konformi mal-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83, mill-fatt li wiehed mis-servizzi li huwa s-sugġett tal-kuntratt konkluz jirrigwarda l-provvista ta' kontenut diġitali mhux ipprovdut fuq mezz tangibbli, li ma jistax ikun is-sugġett ta' rtirar mill-konsumatur, skont l-Artikolu 16(m) ta' din id-direttiva.
- 39 Hekk kif jirriżulta mid-deċiżjoni tar-rinviju, is-servizz li huwa s-sugġett tat-tielet domanda jikkonsisti li l-konsumatur jinghata r-rapport ta' evalwazzjoni tal-personalità msemmi fil-punt 15 ta' din is-sentenza.
- 40 F'dan ir-rigward, il-qorti tar-rinviju tistaqsi dwar ir-rilevanza, fil-kawża prinċipali, tal-Artikolu 16(m) tad-Direttiva 2011/83, li skont dan l-Istati Membri ma jipprevedux dritt ta' rtirar fir-rigward tal-kuntratti mill-bogħod li jirrigwardaw il-provvista ta' kontenut diġitali mhux ipprovdut fuq mezz tangibbli jekk l-eżekuzzjoni tkun bdiet bil-kunsens minn qabel speċifiku tal-konsumatur, li jkun irrikonoxxa wkoll li b'hekk ser jitlef id-dritt ta' rtirar tiegħu.
- 41 Fir-rigward tal-“kontenut diġitali”, għandu jtfakkar li l-punt 11 tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2011/83 jagħti d-definizzjoni tiegħu kif ġej: “data oġġetta u fornuta f'format diġitali”.
- 42 Hekk kif ġie stabbilit fil-premessa 19 ta' din id-direttiva, “[k]ontenut diġitali tfisser id-data oġġetta u fornuta f'forma diġitali, bħall-programmi tal-kompjuter, applikazzjonijiet, loġħob, vidjos jew testi indipendentement minn jekk humiex aċċessibbli permezz ta' tnizzil, jew streaming, minn mezz tangibbli jew permezz ta' kwalunkwe mezz ieħor”.
- 43 L-Artikolu 16(m) tad-Direttiva 2011/83, li jikkostitwixxi eċċezzjoni għad-dritt ta' rtirar, għandu, inkwantu dispożizzjoni tad-dritt tal-Unjoni li tillimita d-drittijiet mogħtija għal finijiet ta' protezzjoni tal-konsumaturi, jiġi interpretat b'mod strett (ara, b'analogija, is-sentenza tal-14 ta' Mejju 2020 NK (Proġett ta' dar individwali (Detached)), C-208/19, EU:C:2020:382, punti 40 u 56 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata).
- 44 F'dawn iċ-ċirkustanzi, għandu jiġi kkonstatat li servizz, bħal dak ipprovdut mis-sit internet ta' appuntamenti inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li jippermetti lill-konsumatur li joħloq, jipproċessa jew li jaħžen data f'forma diġitali, jew li jaċċedi għaliha, u li jippermetti l-qsim jew kwalunkwe interazzjoni oħra ma' data fil-forma diġitali li tittella' jew tinholoq mill-konsumatur jew minn utenti oħra ta' dan is-servizz, ma jistax jitqies, bħala tali, bħala l-provvista ta' “kontenut diġitali”, fis-sens tal-Artikolu 16(m) tad-Direttiva 2011/83, moqri flimkien mal-punt 11 tal-Artikolu 2 ta' din id-direttiva u fid-dawl tal-premessa 19 tagħha.

- 45 Bl-istess mod, l-istabbiliment, fil-kuntest ta' sit internet ta' appuntamenti, ta' rapport ta' evalwazzjoni tal-personalità, bħal dak imsemmi fil-punt 15 ta' din is-sentenza, lanqas ma jista' jitqies bħala li jaqa' taħt l-eċċezzjoni prevista fl-Artikolu 16(m) tad-Direttiva 2011/83, moqri flimkien mal-punt 11 tal-Artikolu 2 tagħha.
- 46 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti kollha, it-tielet domanda għandha tigi risposta li l-Artikolu 16(m) tad-Direttiva 2011/83, moqri flimkien mal-punt 11 tal-Artikolu 2 tagħha, għandu jiġi interpretat fis-sens li l-istabbiliment, permezz ta' sit internet ta' appuntamenti, ta' rapport ta' evalwazzjoni tal-personalità abbażi ta' test ta' personalità mwettaq minn dan is-sit ma jikkostitwixxi il-provvista ta' "kontenut diġitali", fis-sens ta' din id-dispożizzjoni.

Fuq l-ispejjeż

- 47 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li għandha tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, minbarra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jiġihallu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (Is-Sitt Awla) taqta' u tiddeċiedi:

- 1) L-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2011 dwar drittijiet tal-konsumatur, li temenda d-Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE u d-Direttiva 1999/44/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill u li tħassar id-Direttiva tal-Kunsill 85/577/KEE u d-Direttiva 97/7/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, għandu jiġi interpretat fis-sens li, sabiex jiġi stabbilit l-ammont proporzjonali li għandu jiġihallas mill-konsumatur lill-kummerċjant meta dan il-konsumatur ikun espressament talab li l-eżekuzzjoni tal-kuntratt konkluz tibda matul it-terminu ta' rtirar u jirtira minn dan il-kuntratt, għandu, bħala prinċipju, jittiehed inkunsiderazzjoni l-prezz miftiehem fl-imsemmi kuntratt għas-servizzi kollha li huma s-suġġett tal-istess kuntratt u li jiġi kkalkolat l-ammont dovut *pro rata temporis*. Huwa biss fil-każ fejn il-kuntratt konkluz jipprevedi espressament li servizz wiehed jew iktar huma pprovduti integralment mill-bidu tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt, b'mod distint, bi prezz li għandu jiġihallas separatament, li għandu jittiehed inkunsiderazzjoni l-prezz kollu previst għal tali servizz fil-kalkolu tal-ammont dovut lill-kummerċjant skont l-Artikolu 14(3) ta' din id-direttiva.
- 2) L-Artikolu 14(3) tad-Direttiva 2011/83, moqri fid-dawl tal-premessa 50 tagħha, għandu jiġi interpretat fis-sens li, sabiex jiġi evalwat jekk il-prezz totali huwiex eċċessiv, fis-sens ta' din id-dispożizzjoni, għandu jittiehed inkunsiderazzjoni l-prezz tas-servizz offrut mill-kummerċjant ikkonċernat lil konsumaturi oħra taħt l-istess kundizzjonijiet kif ukoll dak tas-servizz ekwivalenti pprovdut minn kummerċjanti oħra fil-mument tal-konkluzjoni tal-kuntratt
- 3) L-Artikolu 16(m) tad-Direttiva 2011/83, moqri flimkien mal-punt 11 tal-Artikolu 2 tagħha, għandu jiġi interpretat fis-sens li l-istabbiliment, permezz ta' sit internet ta' appuntamenti, ta' rapport ta' evalwazzjoni tal-personalità abbażi ta' test ta' personalità mwettaq minn dan is-sit ma jikkostitwixxi il-provvista ta' "kontenut diġitali", fis-sens ta' din id-dispożizzjoni.

Firem